

وزارت نیرو
سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و
بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)

سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
« دستورالعمل عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر در بورس انرژی »

شناسه سند: IR - ۴۱۰ - I - ۰۲

تاریخ سند: ۱۴۰۲/۰۲/۱۳

مشخصات	تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده
نام واحد	دفتر بودجه، تسهیل سرمایه گذاری و تجهیز منابع مالی	معاونت سرمایه گذاری و تنظیم مقررات	معاون وزیر و رئیس سازمان
نام و نام خانوادگی	سید مهدی حسینی	آرش امیدی	محمود کمانی
امضا			

طبقه بندی	دسترسی عادی ☒ حساس ☐ محرمانه ☐
دسترسی مجاز	واحدهای سازمان ☒ برون سازمانی ☒ واحدهای خاص شامل:

محل درج مهر کنترل

کد سند: ۰۲-۱-۴۱۰-IR تاریخ: ۱۴۰۲/۰۲/۱۳ شماره بازنگری: ۰ صفحه: صفحه 2 از 8	دستورالعمل عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر در بورس انرژی	 وزارت نیرو سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
---	--	--

دست اندرکاران:

نام و نام خانوادگی	نام واحد سازمانی	سمت
سید مهدی حسینی	دفتر بودجه، تسهیل سرمایه گذاری و تجهیز منابع مالی	مدیر کل دفتر بودجه، تسهیل سرمایه گذاری و تجهیز منابع مالی
سالار آتش‌پر	دفتر برنامه ریزی راهبردی و تنظیم مقررات	مدیر کل دفتر برنامه ریزی راهبردی و تنظیم مقررات
سید محمدحسین ناطقی	دفتر بودجه، تسهیل سرمایه گذاری و تجهیز منابع مالی	رئیس گروه توسعه ابزارهای مالی و سرمایه گذاری
زهره اولیاء	دفتر برنامه ریزی راهبردی و تنظیم مقررات	رئیس گروه تنظیم مقررات و تعرفه‌ها

تاریخچه سند:

شماره ویرایش	تاریخ ایجاد/بازنگری	بخش/شماره صفحه	علت تغییر	شرح تغییرات	مسئول
-	۱۴۰۲/۰۲/۱۲	-	-	بررسی نهایی و آماده سازی	سید محمد حسین ناطقی زهره اولیاء

کد سند: IR - ۴۱۰ - I - ۰۲

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۲/۱۳

شماره بازنگری: ۴۰

صفحه: ۳ از ۸

دستورالعمل عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر در بورس انرژی

وزارت نیرو
سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و
بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)

فهرست مطالب

- ۱- مقدمه ۴
- ۲- هدف ۴
- ۳- محدوده کاربرد ۴
- ۴- مسئولیت اجرا ۴
- ۵- تعاریف ۴
- ۶- قوانین و مقررات ۵
- ۷- شرح فرآیند تبادل فیزیکی ۶
- ۸- شرح فرآیند صدور، معامله و تسویه گواهی ۷

دستورالعمل عرضه و تبادل برق

تجدیدپذیر در بورس انرژی

وزارت نیرو
سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و
بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)

۱- مقدمه

در اجرای بند (۵-۲-۱) مصوبه "توسعه مبادلات برق در بورس انرژی" وزارت نیرو، این دستورالعمل توسط سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق "ساتبا" تهیه شده است.

۲- هدف

هدف از تهیه این دستورالعمل موارد ذیل می‌باشد:

۱. تعیین نیروگاه‌های مجاز برای عرضه برق تجدیدپذیر بصورت فیزیکی و یا گواهی تولید برق تجدیدپذیر در تابلوی برق سبز بورس انرژی و ضوابط مربوطه
۲. تعیین متقاضیان مجاز برای خرید برق تجدیدپذیر بصورت فیزیکی و یا گواهی تولید برق تجدیدپذیر از تابلوی برق سبز بورس انرژی و ضوابط مربوطه
۳. ایجاد و تدوین سازوکارهای اجرایی لازم

۳- محدوده کاربرد

این دستورالعمل در سطح سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)، شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)، شرکت مدیریت شبکه برق ایران، شرکت بورس انرژی ایران، تولیدکنندگان و متقاضیان برق تجدیدپذیر تنظیم و لازم‌الاجرا می‌باشد.

۴- مسئولیت اجرا

مسئولیت اجرای این دستورالعمل حسب مورد بر عهده بالاترین مقام اجرایی دستگاه‌های اشاره شده در بخش سوم (محدوده کاربرد) می‌باشد. تمامی تکالیف و تعهدات مقرر در مصوبه "توسعه مبادلات برق در بورس انرژی" وزارت نیرو در این دستورالعمل نیز حاکم و نافذ است.

۵- تعاریف

۱. ساتبا: سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق
۲. بورس: شرکت بورس انرژی ایران
۳. توانیر: شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران
۴. مدیریت شبکه: شرکت سهامی مدیریت شبکه برق ایران
۵. نیروگاه: نیروگاه‌های غیردولتی تولید برق از منابع تجدیدپذیر انرژی (شامل خورشیدی، بادی، برق آبی (کمتر از ۱۰ مگاوات)، زیست‌توده، بازیافت تلفات حرارتی و توربین‌های انبساطی) که از طریق مجوزهای احداث صادر شده توسط ساتبا به بهره‌برداری رسیده‌اند.
۶. تابلوی برق سبز (به اختصار تابلو): تابلویی است که به منظور عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر به صورت فیزیکی و یا گواهی تولید برق تجدیدپذیر در بورس انرژی قرار دارد.

دستورالعمل عرضه و تبادل برق

تجدیدپذیر در بورس انرژی

وزارت نیرو
سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و
بره‌دوری انرژی برق (ساتبا)

۷. گواهی تولید برق تجدیدپذیر (به اختصار گواهی): اوراقی است که مؤید مالکیت یک کیلووات ساعت از برق تولید شده تجدیدپذیر می‌باشد که توسط ساتبا صادر و مطابق با مقررات بازار سرمایه پذیرش و در بورس انرژی ایران مورد معامله قرار می‌گیرد.
۸. قرارداد تابلو سبز: قراردادی است که در راستای اجرای بند (۵-۲-۶) مصوبه "توسعه مبادلات برق در بورس انرژی" وزارت نیرو، ساتبا با سرمایه‌گذاران متقاضی احداث نیروگاه به منظور عرضه برق تجدیدپذیر در بورس انرژی منعقد می‌نماید.
۹. ماده (۱۶): ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۰۲/۱۱
۱۰. ماده (۶۱): ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴
۱۱. ماده (۱۲): ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱

۶- قوانین و مقررات

۱. نیروگاه‌های مشمول در بندهای (الف) بخش‌های هفتم و هشتم این دستورالعمل مجاز می‌باشند با رعایت مقررات بورس انرژی نسبت به عرضه برق بصورت فیزیکی یا گواهی در تابلو مطابق با ضوابط این دستورالعمل اقدام نمایند.
۲. کلیه صنایع مشمول ماده (۱۶) و مزراع استخراج رمز ارز مجاز می‌باشند با رعایت مقررات بورس انرژی برق خود را از تابلو تأمین نمایند.
۳. سایر مشترکین برق و دستگاه‌های اجرایی موضوع مصوبه شماره ۷۸۲۵۰/ت/۵۱۹۰۴ هـ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۳۱ هیأت محترم وزیران که مکلف به تولید یا تأمین برق از منابع تجدیدپذیر انرژی هستند، مجاز می‌باشند با رعایت مقررات بورس انرژی تعهدات تکلیفی خود را از طریق خرید گواهی از تابلو اجرا نمایند.
۴. سقف انتشار سالانه عرضه گواهی‌ها، در ابتدای هر سال توسط ساتبا با هماهنگی مدیریت شبکه تعیین و اعلام می‌شود.
۵. مدت اعتبار گواهی تجدیدپذیر به پیشنهاد ساتبا و با همکاری بورس تعیین می‌شود.
تبصره- اعتبار گواهی حداکثر به مدت یکسال تعیین می‌شود.
۶. هر گواهی دارای یک کد اختصاصی و منحصر به فرد است که نشان‌دهنده مشخصات محل تولید برق، نوع نیروگاه، میزان تولید، دوره تولید، تاریخ صدور و سررسید می‌باشد.
۷. بورس میزان عرضه، تقاضا، مبادلات، اطلاعات خریداران و فروشندگان برق تجدیدپذیر را به صورت ماهیانه از طریق سامانه‌های برخط معاملات به توانیر، ساتبا و مدیریت شبکه اعلام می‌نماید.
۸. ضوابط دستورالعمل‌های ذیل در این دستورالعمل نیز لازم‌الاجرا می‌باشند:
 - الف- دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران مصوب ۱۳۹۱/۰۷/۱۰ شورای عالی بورس و اوراق بهادار
 - ب- دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی مصوب ۱۳۹۱/۰۷/۲۹ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار
 - ج- دستورالعمل ثبت و سپرده‌گذاری کالا و اوراق بهادار قابل معامله و تسویه و پایاپای معاملات در بورس انرژی مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۱۷ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

د- دستورالعمل پذیرش انبار و صدور، معامله و تسویه گواهی سپرده کالایی مصوب ۱۳۹۴/۰۳/۰۵ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

۷- شرح فرآیند تبادل فیزیکی

الف - نیروگاه‌های مشمول:

۱. نیروگاه‌های دارای قرارداد تابلو سبز مجاز می‌باشند صد درصد برق قابل تولید خود را معادل ظرفیت پذیرش شده در بورس انرژی عرضه نمایند.
۲. نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱) که پس از ابتدای سال ۱۴۰۱ سال به بهره‌برداری رسیده‌اند پس از مبادله الحاقیه با ساتبا مجاز می‌باشند صد درصد برق قابل تولید خود را معادل ظرفیت پذیرش شده در بورس انرژی عرضه نمایند. سایر نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱) پس از مبادله الحاقیه با ساتبا مجاز می‌باشند درصد معینی از برق قابل تولید خود را عرضه نمایند.
۳. نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۱۲) پس از اتمام دوره بازگشت سرمایه طرح از محل سوخت صرفه‌جویی شده (مطابق مصوبات شورای اقتصاد) و مبادله الحاقیه با ساتبا مجاز می‌باشند درصد معینی از برق قابل تولید خود را معادل ظرفیت پذیرش شده در بورس انرژی عرضه نمایند.
۴. نیروگاه‌های مختص صادرات برق پس از اتمام دوره صادرات و مبادله الحاقیه با ساتبا مجاز می‌باشند درصد معینی از برق قابل تولید خود را معادل ظرفیت پذیرش شده در بورس انرژی عرضه نمایند.
۵. نیروگاه‌های مختص رمز ارز پس از اتمام دوره الزام تحویل برق به مزارع استخراج‌کننده رمز ارز و مبادله الحاقیه با ساتبا مجاز می‌باشند درصد معینی از برق قابل تولید خود را معادل ظرفیت پذیرش شده در بورس انرژی عرضه نمایند.

تبصره - سقف عرضه برق برای نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱) که قبل از سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسیده‌اند، ماده (۱۲)، مختص صادرات و رمز ارز در ابتدای هر سال توسط ساتبا تعیین و اعلام می‌گردد. حداقل مجوز عرضه برق برای نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۱۲)، معادل ۳۰٪ می‌باشد.

ب - ضوابط عرضه و تبادل:

۱. نیروگاه‌های مشمول فوق‌الذکر با رعایت ضوابط یاد شده و مقررات مربوطه پس از اعلام ظرفیت قابل تولید و تأیید ساتبا، نسبت به عرضه برق به صورت ماهیانه در تابلو اقدام می‌نمایند.
- تبصره - معادل انرژی فروخته شده بصورت فیزیکی در بورس انرژی توسط نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱) به منزله تسویه قطعی آن می‌باشد و نیروگاه حق ادعای دریافت مابه‌التفاوت رقم معامله انجام شده با نرخ خرید تضمینی برق را نخواهد داشت.
۲. در صورت قصور نیروگاه در تولید و تزریق برق به میزان انرژی فروخته شده در موعد تعهد تحویل، نیروگاه مکلف به جبران خسارت متناسب با کسری تولید در قالب ضوابط و شرایط قرارداد منعقد شده با ساتبا خواهد بود.

دستورالعمل عرضه و تبادل برق

تجدیدپذیر در بورس انرژی

وزارت نیرو
سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و
برق‌رسانی انرژی برق (ساتبا)

۳. در صورت عدم عرضه و یا عدم فروش تمام یا بخشی از برق عرضه شده توسط نیروگاه‌های دارای قرارداد تابلو سبز و نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱)، ساتبا مکلف به ارائه گواهی به میزان انرژی تولید شده باقی‌مانده (پس از کسر تعهدات برق فروخته شده بصورت فیزیکی در تابلو) به ایشان می‌باشد.

۸- شرح فرآیند صدور، معامله و تسویه گواهی

الف - نیروگاه‌های مشمول:

۱. نیروگاه‌های دارای قرارداد تابلو سبز مکلف می‌باشند صد درصد برق تولید شده و فروش نرفته به صورت فیزیکی را به صورت گواهی عرضه نمایند.
۲. نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱) که از ابتدای سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسیده‌اند، مکلف می‌باشند پس از مبادله الحاقیه با ساتبا صد درصد برق تولید شده و فروش نرفته به صورت فیزیکی را به صورت گواهی عرضه نمایند.
- تبصره - سقف دریافت گواهی برای سایر نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱) با رعایت ضوابط این بند در ابتدای هر سال توسط ساتبا تعیین و اعلام می‌گردد.

ب - ضوابط صدور، عرضه و تبادل:

۱. نیروگاه‌های مشمول پس از تولید و تزریق انرژی به شبکه سراسری برق، درخواست خود را مبنی بر صدور گواهی (پس از کسر تعهدات برق فروخته شده بصورت فیزیکی در تابلو) به ساتبا ارسال می‌نماید.
- تبصره - نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱)، صورتحساب برق تولیدی ماهیانه خود را به تفکیک دریافت ارزش ریالی (صرفاً برای نیروگاه‌های به بهره‌برداری رسیده قبل از سال ۱۴۰۱) و یا گواهی، تنظیم و به ساتبا ارسال می‌نمایند. نرخ هر کیلووات‌ساعت برق برای پرداخت بخش ریالی صورت وضعیت در هر دوره، از تقسیم مبلغ کل صورت وضعیت (با فرض عدم درخواست گواهی) بر کل انرژی تولید شده در آن دوره، محاسبه می‌شود.
۲. نیروگاه‌های دارای قرارداد ماده (۶۱) متقاضی دریافت گواهی، بر اساس نسبتی که از تقسیم میزان گواهی درخواستی بر میزان انرژی تزریقی آنها به شبکه محاسبه می‌گردد اولویت‌بندی و متقاضیان دارای درصد کمتر در اولویت بالاتر قرار خواهند گرفت.
۳. ساتبا نسبت به ارسال تأییدیه درخواست نیروگاه به بورس و اعلام آن به مدیریت شبکه ظرف مدت دو هفته اقدام می‌نماید.
۴. بورس حداکثر ظرف سه (۳) روز کاری پس از دریافت تأییدیه از ساتبا، نسبت به انجام هماهنگی‌های لازم با شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به منظور ثبت و صدور گواهی در کد معاملاتی متقاضی مربوطه، اقدام می‌نماید.
۵. پس از اطمینان از عرضه و عدم فروش گواهی توسط نیروگاه‌های مشمول که توسط بورس به ساتبا اعلام می‌گردد به ترتیب ذیل عمل خواهد شد:
 - ۵-۱- نیروگاه دارای قرارداد تابلو سبز پس از عودت گواهی و ابطال آن، وجه معادل ۷۰٪ متوسط نرخ کشف شده در تابلو برای عرضه فیزیکی در ماه تولید انرژی را دریافت می‌نماید.
 - ۵-۲- نیروگاه دارای قرارداد ماده (۶۱) پس از عودت گواهی و ابطال آن، وجه معادل نرخ خرید تضمینی برق تجدیدپذیر در ماه تولید انرژی را مطابق شرایط و ضوابط قرارداد مربوطه دریافت می‌نماید.

دستورالعمل عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر در بورس انرژی

کد سند: IR - ۴۱۰ - I - ۰۲

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۲/۱۳

شماره بازنگری: ۰

صفحه: صفحه 8 از 8

تبصره - دستورالعمل نحوه اجرای این بند و تعیین ضوابط عرضه در جلسه رسمی معاملاتی توسط ساتبا و بورس تهیه و ابلاغ می‌گردد.

۶. در اجرای بند (۳-۳-۵) مصوبه "توسعه مبادلات برق در بورس انرژی" وزارت نیرو، شرکت‌های مالک/ بهره‌بردار شبکه به میزان گواهی‌های صادر شده (طبق مشخصات اعلامی) نسبت به تحویل برق و یا کسر از میزان تعهدات در قبوض برق مالکان این گواهی‌ها در طول دوره معاملاتی با درخواست ایشان حداکثر در سررسید، اقدام می‌نمایند.

تبصره - اعمال گواهی در قبوض مشترکین در سقف تعهدات توسط توانیر صورت می‌پذیرد.

۷. کلیه مشترکین متعهد خرید برق سبز پس از خرید گواهی‌ها از تابلو برق سبز بایستی ظرف مدت زمان اعلامی توسط بورس نسبت به ارسال درخواست اعمال گواهی‌ها به مالک شبکه خود اقدام نمایند.

۸. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز می‌باشند نسبت به خرید و معامله گواهی‌های عرضه شده در بورس انرژی در طول دوره معاملاتی آنها اقدام نمایند.

۹. مالک گواهی پس از سررسید این اوراق حق ادعای دریافت برق (کسر از میزان تعهدات) و یا پرداخت وجوه موضوع جزء (۵) این بند را نخواهد داشت.